

Pròleg

En el meu record, no pas massa llunyà certament, Loquerna de
Camp i arboix i una figura indescribable d'un ambient gironi que el
transcurs dels anys ha definitivament ^{borrat} ~~plugat~~. No sabia com descriure'l,
o millor dit, hauria de referir a la tècnica històrica ~~per a fer-lo~~
reviure amb certa precisió. A l'època que em referisco, ^{d'èl·lució} ~~l'èl·lució~~ i l'en-
dusiisme feien ~~dringar~~ ^{dringar} les pedres de la vella ciutat; ~~min que actuen~~
~~noix, gairebé diria que dringaven amb i que muralla contemplaven com~~
~~se n'anaven~~ ^{que queia}
i anaven despenent amb aquest meravellós toc el polsim de cendres, ^{com flors}
de cristall que s'obrien a una nova vida. D'aquella en que es Potser
muralla material i en aquesta nova vida. No ho sabia ben bé. No teníem
temps de comprendre ni de reflexionar; erem màgiques de joventut a tota
pressió. Aplaudíem, cridàvem, superàvem ^{exaltació} la nostra ~~satisfacció~~ a tots els
vents. Vivíem amb tanta plenitud, ~~que no podíem~~ ^{com} que érem ~~la vida~~
l'existència material multiplicant-se indefinidament, on s'ella de tota
^{naix} ~~desbordava~~ i de tota s'oprença. Així érem muralla d'agorarat i així volíem
que fos lesiona. Així em semblava que era.

Per damunt d'aquesta plataforma vital - que tan lamentablement
deformen certs novel·listes contemporanis - vivíem uns personatges ^{mítics:} ~~fantàstics~~
polítics, literats, hisendats, fàbricans, canonges... D'aquests en es podria parlar
molt poc, perquè ~~per muralla~~ estaven amb la mà a l'aire ~~de les bones~~
del nostre desenvolupar i quasi passaven el temps ^a ~~com~~ homes
situats gairebé ^{bell} en el cim de la vida i de la història. ^{Així} Aquesta deforma-
ció mortal ~~de~~ ens fa somriure. El temps ha escusat la distància
cronològica i ara em trobem ~~personatges~~ gairebé arreu en la mateixa

Prisley

Joaquin de Camps i arbois

linha biológica. ~~Tal fizat no ser deixo em fa celta panija~~ Però aiço ^{establet en} ~~no vol dir que niguem mé capax de comprendre-lo.~~ La frontera ~~de la~~ ^{de la} juventut sin permanent, encara que es anys ^{molts} ~~procurin fer-la subternàniel.~~

Campy i Antòix era un d'aquells ^{mateix} permatges. Era sang ~~de la sang~~ i carn
de la mateixa pintat ^{en} un moment en què ~~tot~~ ~~permatge~~ tots plegats podien i
devien formar-ne part. Més allí de qualsevol anècdota partidista i de qual-
sevol ~~substantiu~~ ^{puncada} ~~convenció~~ de sobretaula, així ~~el sentien~~ ~~en el seu amor~~ i
~~en el seu odi~~ que tot plegat estimulava el spirit cap a una millor resposta
a la responsabilitat social, el consideràvem un home lligat amb la terra i amb
aquell dirigir de què oara ~~se~~ parlava. No en sabíem res més i en hauria
surpès ^{se} saber-ne més.

[illegible]

x x x

la ~~història~~ història. Palbra història, és ver, ~~la~~ aquella que trontolla quan
un minyó de vint anys heu un ~~peu~~ petit peu ^{del cadafal} de l'estructura accidental
que s'aiguanta. En altres latituds s'intèfiquen se m'hauria renyat amb la pal-
metà del nostre. Així ~~per~~ colquei heu la bateria de gran calibre i posar en
dubte el meu afecte per al país. La batalla fou bastant considerable. No hi
naqueren ~~morts~~ ^{ferits} personals. Allò que caigué ~~inmediatament~~ ^{Però} ~~fou~~ <sup>entèn-
tint tota</sup>
nem per sempre més el cadàver de la història romanesca.

de d'aquell moment En remota que ^{hem pogut} ~~hem~~ ^{respirar millor i que}
per fi ^{ens hem posat en condicions de donar} ~~podem donar~~ a la Pirrella el valito que ~~la~~ necessita. Valté fol-
gat i universal, digna de la importància de la resta dels històrics, ^{confessant}
amb lila de tot colors i no ^{amb} la franga negra del ressentiment i la decepció.
que ens permeti clamps i arbois d'apuntar-me aquest petit triomf: el seu escrit
no hauria pogut ni fumar-se - elegia el capítol "Sense consciència de patri-
ta" - sense la llibertat d'espirt que hi donà ^{he donat la caiguda dels vells}
^{muler.} ~~Avui~~ ^{Avui} en aquesta terra a pot fer història ^{llisament} ^{ingenue}. En un gran avan-
talça de qui ens podem enorgullir, especialment ~~avui~~ ni contemblem els
països on encara sominem el tòpic més gripent i la sensibledat ~~de~~ de les
~~complicacions prefabricades~~ ~~paraulas a mida~~ frases prefabricades.

Aquest és l'afar que podria anomenar personal. El segon ~~part~~ ^{part}ica
de ple a la història del nostre quatrecent. Abans de la nostra batalla em un
regle rebel, que a peu podíem dominar. La fantasia hi corria d'un lloc d'altre.
Avui el terreny gairebé reduït. Be' sabem prou com a defensa, ja que encara
hi reduïda ~~que~~ que no hem pos a l'assalt. Però avuiò no és per ~~manca~~ ^{defensa}
de tàctica ni d'estratègia, doncs ^{incipent} ^{Be'} ^{el} ^{metode} i la finalitat a assolir,
nimis per manca ^{malgrat} ^{de} ~~combatent~~ ~~en~~ ~~d'abast~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~obra~~ ~~de~~ ~~defensa~~ que menys la
lluita a bon terme, ~~l'assalt~~ ^{que} ^{som} ^{molts} ^a ^{la} ^{tasca}, ~~El~~ ~~nom~~ ~~no~~ ~~es~~ ~~recorda~~
mi que en cap altre ^{pega} ~~de~~ de la nostra història. Apart dels nostres consagrats,
amb Joan-Ernest Martínez Ferrando, des s'mentar els ~~nostres~~ companys de

de la mateixa promoció universitària, com Maria Marià de Ros i Santiago Sobrequés Vidal, els quals han fet importants aportacions considerables a l'estudi dels esdeveniments polítics i socials en les terres gironines, ~~mantenint~~ sinu-
larment el regon que ha contribuït amb poca a aventurar alguns dels monstres
mítics que planaven sobre la nostra concepció dels fets d'aquella època. Camp
toti malalt, i Camps i Carbois ho resumeix al llarg d'aquests plans, li'n
som deutors ~~de fons~~ ^{de fons} d'innovacions i suggerències en enfocar la problemàtica
de la crisi catalana política catalana de mitjan segle XV. Després, l'actol dels
que amb tant d'orgull que ~~anomenar~~ ^{anomenar} companys i deixebles: els
uns forjats a la malissa, amb la Universitat i els altres en la ^{bona} ~~famula~~
entesa amb el grup del Prof. Philippe Wolff a Toulouse. Núria Coll, que
ha aclarit punts capitals de la revolució de 1462 en la seva monografia sobre
Joana Enríquez; i ara s' dedica a història el comerç i els pirats de en
la mar catalana del segle XV; Montserrat Batlle, que aque fondeix l'estudi
de les orígens de la subversió municipal barcelonina i la divisió de la ciutat
entre els bàndols de la "llosca" i de la "liga"; Francesca Solsona, de la que des-
perem tanta l'esclarament del govern dels Anjou a Catalunya. I de la banda
de França, l'admirable Claude Carrère, que en s'el·lustrà sobre el moviment
del port a Barcelona ab en el segle XV; el perseverant Yvan Rou-
let, autor d'un gran treball sobre el deute públic del municipi barceloní
des de 1350; i el dinàmic Jean Broussolle, que ens ha donat un altre
bon panorama molt suggerit de l'evolució de les impositcions municipals
barcelonines de 1328 a 1462; el simpàtic Pierre Bonnassier, del qual
s'estudia de les impositcions ~~públiques~~ i el treball en la Barcelona declinant. I,
a més, tant buit com tant, la infatigable investigadora Maria Antja,
a qui algun dia hauréu, que desitgem arribar, hauréu de saludar per les
seues ^{humanitats} ~~afectives~~ contribucions a l'estudi de la colònia ~~de~~ de marxants i ban-

Salvafra, Botet i Liro, Pella i Fongues i Carls Rahola.

La interpretació que Camps i Arbois, a través de la seva biografia de Verdaguer, donà als principals problemes que desenvolupa el regle XV a Catalunya és una interpretació ~~total~~ «característica», al meu judici, per la seva imparcialitat pel desig d'ésser absolutament imparcial amb el país i amb ell mateix. És una interpretació d'un home situat en ple regle XX, després d'una experiència absolutament dramàtica. Això, que en altres circumstàncies i cultures seria un defecte, en aquesta plaça és un avantatge. Perquè ^{per totot}
~~no hi ha~~ ^{per nosaltres,} el regle que s'aixeca més al XV que el que en ha ~~tant~~ ^{vistut} de ~~seua~~ viure.

El palpem amb les nostres pròpies mans. I ni ens podem enganyar amb les fórmules polítiques i les actituds heroiques d'aquella centúria sentint-les gairebé com a nostres, també ^{no'n daren} ~~molt~~ en el nostre esperit l'enclauada del país econòmic del país, el desgavell produït per la impremeditació, la rauxa i la covardia, el tumult provocat per la guerra civil i la insolidarietat entre-
guent.

Camps i Arbois és molt vegades

qüent.

Vist des d'aquest angle, el treball de Camps i Arbois és molt vegades amarg, molt amarg. Però tenir forces per a resistir aquesta gran dolor de la Catalunya del quatrecent, és ja un punt de ressurrecció en el ~~pro~~ nostre propi canvi. Tant ~~est~~ ^{ne} val, fermentem-me ~~de~~ que ~~de~~ sigui, el "cas personal" de Camballat, malgrat l'amplària i transcendència de la seva acció. La història no s'ha fet mai de "casos personals". El que importa és la col·lectivitat, el sacrifici envers l'estructura social de què formem part, el sentit de responsabilitat que ~~tenim~~ ^{tenim} tinguem envers ~~el~~ el nostre successors. La vida no s'emporta la fulla seca del nostre egoisme de cada dia i sol rebre els arbres de ben arrelats a la terra. Com estarem els pagesos de remença després ^{després de la seva festa de 1462,} ~~de la l'alliberament de Barcelona,~~ ^{regres del de l'ur alliberament,} malgrat les defeccions, la vacil·lació i les incerteses polítiques del seu capdell.

x x x

~~Finitur~~ Per acabar, jo aconsellaria al lector que percebrís aquest llibre d'esper-
tament amb un xisp d'imaginari; que procurés evocar acta i

fets que he de tenir ^{present} en la memòria. Ius catalans, als catalans, ^{per} (8)
~~ha molta absència per sentir-nos de la màcula~~
molta acta de contrició per no haver sabut ~~atenuar~~ a retenir la
línia històrica que exigien les ~~seves~~ responsabilitats que perseguíem.
en moments preluents del nostre desenvolupament col·lectiu,
El llibre de Camps i Arbois pot servir de tema de meditació. No
ens condemnem, com el poeta, a clamar contra la sang,

.... mualtes,
que hem vist els arbres i sabem peron bé
com el seu nom pot ser burla o silenci.

J. Vicens.